

MELLÉKLET

Színház az egész világ...

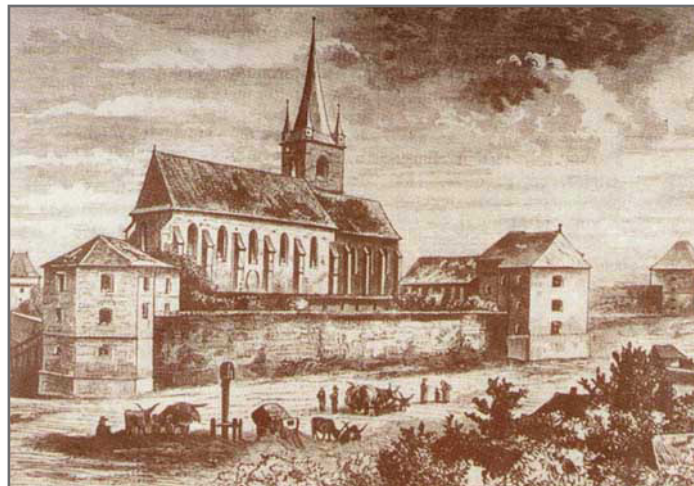
Fellép és lelép Thália

A marosvásárhelyi magyar színjátszás nehézségei a két világháború között
című dolgozathoz

A színházi élet kezdetei Marosvásárhelyen

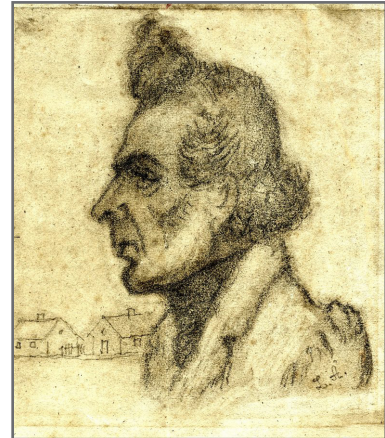
1. A Marosvásárhelyi Református Kollégium épülete (a kép 1905-ből való)

2. A marosvásárhelyi vár és vártemplom déli oldala (Greguss János rajza)

3. A deszkasínház (Jánosi Andrea rajza, 2008)

4. Kótsi Patkó János
(valószínűleg Láng Ádám rajza)

5. Apolló palota (képeslap 1900-ból)

6. id. báró Wesselényi Miklós (a „zsibói bölény”)

7. Déryné Széppataki Róza

8. Kántorné Engelhardt Anna

9. Prielle Kornélia

10. Pergő Celesztin

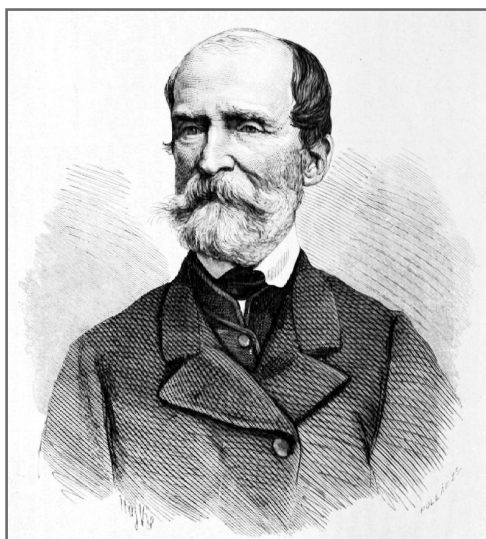
11. Egressy Gábor, Mátyás király szerepében

12. Blaha Lujza

13. Jászai Mari, Gertrudis szerepében

14. id. gróf Teleki Domokos (1810–1876)

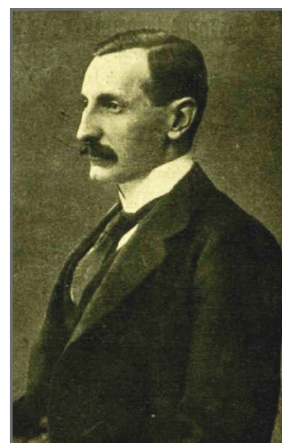
A színházi élet Marosvásárhelyen Szabó Pál színigazgatósága idején

15. Transsylvania Szálló épülete

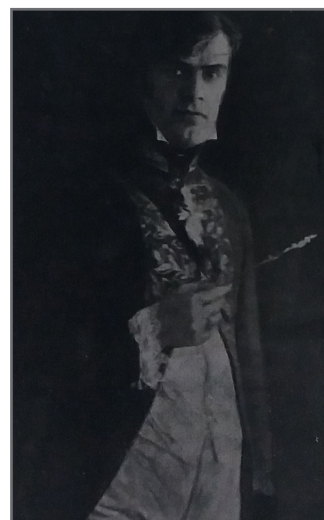
16. Szilágyi Dezső

17. ifj. Ugron Gábor

18. Sereg Marcsa

19. Kiss Gyula

20. Pintér Böske

21. Lengyel Vilmos

A Marosvásárhelyi Magyar Színpártoló Egyesület

22. Lécfalvi Bodor Pál és felesége

23. Fekete Andor

24. dr. Bernády György

Csendes színházi évek (1923–1925)

25. Aristide Demetriad

26. Szendrey Mihály

Az 1926-1927-es év viszontagságai a színházi élet tükrében

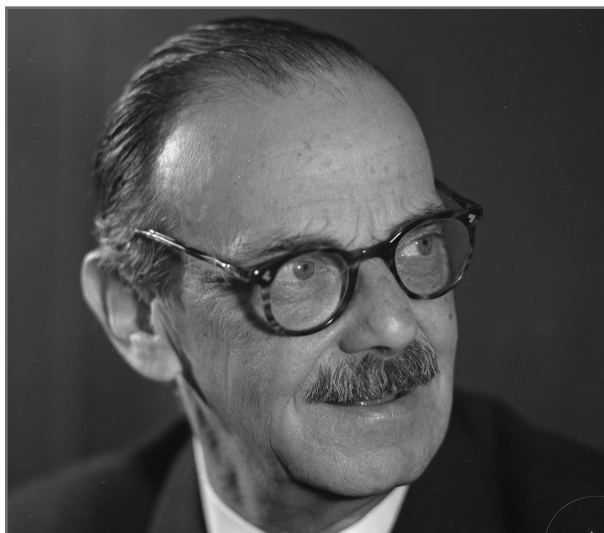
27. Vasile Goldiș

A gazdasági válság és a '30-as évek megpróbáltatásai

28. Kultúrpalota (színezett képeslap 1940-ből)

A Marosvásárhelyi Székely Színház megalakulása

29. báró Kemény János

30. Tompa Miklós

Érdekességek a marosvásárhelyi színházi életből

A **Színház és Társaság** című lap első számát Bernády György meleghangú levélben üdvözölte, mint „a nemzeti kultúra és színészet új orgánuma”-t.

A lap a színházi tudósítások mellett érdekességeket és pletykákat is közölt, ennek a rovatnak a címe: „*Mondja csak Pista, mi újság a színház körül?*”. Később más színházi lap is átvette ezt az ötletet. Ennek a rovatnak a középpontjában a humor állt, semmiképp sem a színészek vagy mások sértegetése. Néhány szemelvény ezekből a cikkekből:

Bordás Rózsival történt egyszer, hogy ebéd után így szólt Sebestyén Jenőhöz: „Kérlek adjatok egy pohár konyakot, nem érzem jól magam!” Mielőtt teljesíthették volna kérését, így szólt: „Adjatok mindjárt kettőt, mert nekem egy meg se kottyan!” Ekkor váratlanul megszólal a társaság egyik tagja: „Adjál neki csak egyet, hátha mégis megkottyan!”

„A házasság olyan, mint egy duett. Legtöbbször a nő a prímhegedű, és a férj a basszus. Néha azonban a férj veri az ütemet és az asszony böngőzik hozzá.”

Színészbabonák: „Régi szabály, hogy a színésznek soha nem szabad a bal cipőt vagy bal harisnyát először fel- vagy levetnie. A baj akkor sem elkerülendő, ha a harisnyát visszajáról húzzák fel, vagy ha a cipő/csizma az asztalra kerül. Útközben sosem szabad visszafordulni, ha otthon felejtettek valamit, és a szerepet egyáltalán nem szabad otthon felejtetni. Észszerű a szerepet a vánkos alá tenni elalvás előtt. Színpadra lépés előtt keresztet kell vetni vallási hovatartozástól függetlenül.”

Színházi kiskaté a marosvásárhelyi színházlátogatók részére:

1. Mielőtt elhatároznád magad, hogy színházba mégy, maradj otthon!
2. Mielőtt elhatároznád magad, hogy otthon maradsz, eredj színházba!
3. Sohase menj az előadás kezdetén, mert az nem elegáns. Várd meg az első felvonás közepét, és akkor vonulj be a nézőtérre, teljes családi létszámmal.
4. Vigyázz, nehogy bevonulásod csendben történjék, mert:
 - a) Senki nem veszi észre, hogy megérkeztél.
 - b) A színészek nagyon haragusznak, ha előadás alatt csendes a nézőtér.
 - c) Nem nyújthatsz alkalmat a közönségnek arra, hogy boldogult szüleid iránt való kegyeletedben osztozzék, emlegetvén azokat az irgalmas Atyával és mennybéli szentekkel egyetemben.

5. Csak abban az esetben eredj színházba, ha kellőképpen meg vagy hűlve, mert harsány és fuldokló köhögés nélkül a legjobb előadás sem élvezhető.
6. Ha jól mulatsz, igyekezz a megelégedésedet akként nyilvánítani, hogy mások is tudomást szerezzenek róla. Erre a legalkalmasabb, ha:
 - a) Hangosan, nyertésszerűen kacagsz.
 - b) Két tenyereddel a térdeidet csapkodod.
 - c) A sarkaddal pergőtűszerűen ágyúzod a pádimentumot.
 - d) A kétoldali szomszédaidnak „Jajj, de fényes!” felkiáltással minden oldalbordáját betöröd a könyököddel.
7. Énekes darabnál dúdold, avagy – még jobb – füttyöld be a refrént, hogy intelligenciádról és zenei tudásodról nyilvános tanúbizonyságot tehess.
8. Az előadás végét sohase várd be, hanem a finálé kezdetén fűrgén ugorj fel, és szomszédnőid frizuráját lesodorva, minden tyúkszemeken keresztül vágass ki a ruhatárba.

Ha mindezt betartod, biztos lehetsz abban, hogy sok hálatelt szív bennső áldása fog nyugovóra kísélni.

(Színház és Társaság, 1919. március 31–április 6., 12. szám, 6–7 oldal.)